

A rendszeres szociális segély csak akkor állapítható meg (az egészségkárosodottak rendszeres szociális segélyének kivételével), ha a kérelmező **együttműködik** az önkormányzat által kijelölt szervvel (pl. a családsegítő szolgálattal), és megállapodást köt vele a beilleszkedést segítő programban való részvételről.

IV. Gyermeket nevelő családok támogatása

A gyermekeket nevelő családok attól függően, hogy a gyermek születése előtt a szülő dolgozott-e (volt-e biztosítása), vagy nehéz anyagi körülmények között neveli gyermekét, a gyermekkülönböző életszakaszaiban különféle támogatásokat kaphatnak.

Biztosítástól függő családtámogatási ellátások

- 1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól.
- 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet

Terhességi-gyermekágyi segély

Terhességi-gyermekágyi segélyt kérhet az édesanya (szülő, örökbefogadó szülő, gyám), ha a szülést megelőzően két éven belül 365 napon át biztosított (pl. munkaviszony, álláskeresési járadék) volt, és a biztosítás tartama alatt vagy az ezt követő negyvenkét napon belül megszületik a gyermeke. A segély a szülési szabadság időtartamára, legfeljebb 168 napra jár. Biztosítási időnek számít a biztosítás megszűnését követő baleseti táppénz, terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj, egy évnél hosszabb nappali tagozatos közép- vagy felsőfokú tanulmányok idejéből 180 nap, a rehabilitációs járadék, rokkantsági ellátás.

Nem kérhető arra az időszakra, amely alatt kereső tevékenységet folytat, kivéve a szerzői jogi díjazást és a személyi jövedelemadó-mentes tiszteletdíjat.

Ha a szülő a gyermeke után folyósított ellátás, pl. gyermekgondozási díj vagy gyermekgondozási segély folyósítása alatt várja második, vagy harmadik gyermekét, a korábban megállapított ellátások mellett is jogosult lesz újból a terhességi-gyermekágyi segélyre, amennyiben fizetés nélküli szabadságban részesül, és biztosítási jogviszonya fennáll.

Összegének számításánál csak az a jövedelem vehető figyelembe, amelyet az ellátást igénylő annál a munkáltatónál kapott, ahol biztosítási jogviszonyban áll. Vagyis a korábbi munkáltatónál megszűnt jogviszonyból származó jövedelem nem számít. Az ellátás összege a napi átlagkereset 70%-a.

A **kérelmet**, ha a munkahely társadalombiztosítási kifizetőhely, akkor munkáltatónál, ha nem, akkor a területileg illetékes Egészségbiztosítási Pénztár szakigazgatási szervénél a „Nyilatkozat terhességi-gyermekágyi segély igényléséhez” elnevezésű nyomtatványon kell benyújtani.

Mellékelni kell: a terhes gondozásról szóló kiskönyvet, a terhességről az orvosi igazolást, a szülésről a kórház igazolását, a gyermek születési anyakönyvi kivonatát, az örökbefogadásról a határozatot, és a „Jövedelemigazolás egészségbiztosítási ellátás megállapításához” nyomtatványt, ha az igénylőnek megszűnt a biztosítása.

Visszamenőleg legfeljebb hat hónapra kérhető. Az ellátás időtartama szolgálati idő és egészségügyi ellátásra jogosít.

Gyermekgondozási díj

Gyermekgondozási díjat akkor kaphat a szülő (kivéve a nevelőszülő), ha a gyermek-gondozási díj igénylését megelőzően két éven belül 365 napon át biztosított volt, vagy terhességi-gyermekágyi segélyt kapott.

Biztosítási időnek számít a biztosítás megszűnését követő táppénz, terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj, egy évnél hosszabb nappali tagozatos közép- vagy felsőfokú tanulmányok idejéből 180 nap, a rehabilitációs járadék, rokkantsági ellátás.

Nem jár a gyermekgondozási díj, ha a jogosult a gyermek egy éves kora előtt kereső tevékenységet folytat, vagy rendszeres pénzellátást kap (a munkanélküli ellátások kivételével), szabadságvesztését tölti, vagy gyermekét a gyámhatóság elhelyezte vagy a gyermek bölcsődébe jár, kivéve a jogosult kereső tevékenysége miatti bölcsődei elhelyezést.

Összege a naptári napi átlagkereset 70 %-a, legfeljebb a minimálbér kétszeresének 70%-a.

A **kérelmet** a munkáltató kifizetőhelyén, vagy a területileg illetékes Egészségbiztosítási Pénztár szakigazgatási szervénél az „Igénybejelentés gyermekgondozási díjra (GYED 1. r. sz.)” elnevezésű nyomtatványon kell benyújtani

A gyermekgondozási díj legkorábban a terhességi-gyermekágyi segély lejártát követő naptól, legfeljebb a **gyermek 2. életévének betöltéséig**, ikergyermekek esetén a 3. életévük betöltéséig jár. Az ellátás időtartama szolgálati idő és egészségügyi ellátásra jogosít.

Biztosítástól és jövedelmi helyzetétől függetlenül járó családtámogatási ellátások

- 1998. évi LXXXIV. törvény - a családok támogatásáról
- 223/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet

Családi pótlék

A gyermek nevelésével, iskoláztatásával járó költségekhez az állam havi rendszerességgel járó **nevelési ellátást**, vagy **iskoláztatási támogatást** (együtt: családi pótlékot) nyújt.

Nevelési ellátásra jogosult a szülő (nevelőszülő, gyám) a gyermek tankötelessé válása évének október 31. napjáig. Saját jogán jogosult nevelési ellátásra a tizennyolcadik életévét betöltött tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy az iskoláztatási támogatásra való jogosultság megszűnésének időpontjától.

Iskoláztatási támogatásra jogosult a szülő (nevelőszülő, gyám) a gyermek tankötelezettsége időtartamára, vagy a tankötelezettség megszűnését követően közoktatási intézményben tanulmányokat folytató gyermekekre (személyre) tekintettel annak a közoktatási tanévnek az utolsó napjáig, amelyben a 20. évét betölti (fogyatékos gyermek esetén a 23. évét betölti). Saját jogán jogosult iskoláztatási támogatásra

tankötelezettsége megszűnését követően a közoktatási intézményben tanuló árva, az intézeti nevelésből kikerülő, a szülőtől külön háztartásban élő személy, annak a tanévnek az utolsó napjáig, amelyben a 20. évét betölti.

A 16. életévét betöltött kiskorú szülő a saját nevében nyújthat be kérelmet. A 16. életévét be nem töltött kiskorú szülő nevében a kérelmet a törvényes képviselőjét ellátó személy nyújtja be.

Összege:

- egygyermekes család esetén 12 200 Ft,
- egy gyermeket nevelő egyedülálló esetén 13 700 Ft,
- kétgyermekes család esetén gyermekenként 13 300 Ft,
- két gyermeket nevelő egyedülálló, vagy intézetben, nevelőszülőnél elhelyezett gyermek esetén gyermekenként 14 800 Ft,
- három- vagy többgyermekes család esetén gyermekenként 16 000 Ft,
- három vagy több gyermeket nevelő egyedülálló esetén gyermekenként 17 000 Ft,
- tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek esetén 23 300 Ft,
- tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő egyedülálló esetén 25 900 Ft.

Egyedülállónak kell tekinteni azt a szülőt is, akinek házastársa felsőoktatási tanulmányokat folytat, munkanélküli ellátásban vagy nyugellátásban, vagy fogyatékosági támogatásban részesül.

Szünetel az iskoláztatási támogatás folyósítása, ha a gyermek az adott tanévben igazolatlanul 50 kötelező tanórát mulaszt.

A **kérelmet** a Magyar [Államkincstár](#) Regionális Igazgatóságánál [„Kérelem családi pótlék megállapítására”](#) elnevezésű nyomtatványon kell benyújtani. A magasabb összegű családi pótlék igazolásához csatolni kell az [„Igazolás tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermekről”](#) elnevezésű nyomtatványt. Az ellátás az igény benyújtásának időpontjától jár.

Az igény késedelmes benyújtása esetén az ellátást legfeljebb az igénybejelentés napját megelőző második hónap első napjától állapítják meg.

Anyasági támogatás

Anyasági támogatásra jogosult a szülést követően az a nő, aki terhessége alatt legalább négy alkalommal - koraszülés esetén legalább egyszer - terhesgondozáson vett részt; (az anyasági támogatás jogosultat akkor is megilleti, ha a gyermek halva született). Jogosult továbbá az örökbefogadó szülő, ha a szülést követő hat hónapon belül az örökbefogadást jogerősen engedélyezték; a gyám, ha a gyermek a születését követően hat hónapon belül jogerős határozattal a gondozásába kerül.

Nem jár anyasági támogatás, ha a szülők a gyermek születését megelőzően nyilatkozatban hozzájárultak a gyermek örökbefogadásához vagy a megszületett gyermek a gyámhatóság jogerős határozata alapján családból kikerült. Ha a szülést követő hat hónapon belül az örökbefogadó nyilatkozatot visszavonták vagy a gyermek a családba a gyámhatóság jóváhagyásával visszakerült, a jogosult kérheti az anyasági támogatást.

Összege a legkisebb öregségi nyugdíj 225%-a (2014-ben 64 125 Ft), ikergyermekek esetén 300%-a (2014-ben 85 500 Ft).

A **kérelmet** a terhesgondozási igazolás csatolásával a munkáltatónál vagy a Magyar Államkincstár Regionális Igazgatóságánál a „Kérelem anyasági támogatás megállapítására” elnevezésű nyomtatványon lehet benyújtani a szülést követő 6 hónapon belül.

Gyermekgondozási segély

Gyermekgondozási segélyre jogosult a szülő (nevelőszülő, a gyám) a háztartásában nevelt gyermek 3. életévének betöltéséig, ikergyermekek esetén a tankötelessé válás évének végéig, de legfeljebb a gyermek 10. életévé betöltéséig. Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek 10. életévének betöltéséig.

A **kiskorú szülő**, ha a gyermekének nincs gyámja, vagy a kirendelt gyámmal nem él egy háztartásban, saját háztartásában nevelt gyermeke után igényelheti a gyermekgondozási segélyt. A **nagyszülő**, ha az unoka az első életévét betöltötte, gondozása a szülő háztartásában történik, valamint a szülők írásban nyilatkoznak arról, hogy a gyermekgondozási segélyről lemondanak és egyetértenek a gyermekgondozási segélynek nagyszülő részéről történő igénylésével.

Nem jár gyermekgondozási segély annak, aki rendszeres pénzellátásban részesül, vagy az egy évesnél fiatalabb (nagyszülő esetén három évesnél fiatalabb) gyermekét napközbeni ellátást biztosító intézményben helyezi el, vagy gyermeke egyéves kora után teljes munkaidőben dolgozik, vagy szabadságvesztés-büntetését tölti, vagy akinek gyermekét a gyámhatóság átmeneti vagy tartós nevelésbe vette.

Kereső tevékenységet végezni a gyermek egyéves kora után időkorlátozás nélkül lehet. A nagyszülő kereső tevékenységet a gyermek három éves kora után heti harminc órát meg nem haladó időtartamban folytathat, vagy időkorlátozás nélkül, ha a munkavégzés az otthonában történik.

Méltányosságból a Magyar Államkincstár elnöke a gyermekgondozási segélyre való jogosultságot megállapíthatja, illetőleg meghosszabbíthatja a gyermek általános iskolai tanulmányainak megkezdéséig, legfeljebb azonban a gyermek 8. életévének betöltéséig, ha a gyermek-szakorvos igazolja, hogy a gyermek betegsége miatt napközbeni ellátását biztosító intézményben nem gondozható.

15 napon belüli be kell jelenteni az ellátás folyósítását érintő változásokat, ennek elmulasztása esetén a jogalap nélküli kifizetett összeget vissza kell fizetni.

Összege azonos a legkisebb öregségi nyugdíj összegével (2014-ben 28 500 Ft), ikergyermekek esetén annyiszor 100 %-ával, ahány ikergyermek született.

A **kérelmet** a Magyar Államkincstár Regionális Igazgatóságánál a „Kérelem gyermekgondozási segély megállapítására” elnevezésű nyomtatványon kell benyújtani. Nagyszülő kérelmezőnek a „Nyilatkozat a nagyszülői gyermekgondozási segély megállapításához” c. nyomtatványt kell kitölteni. Az ellátás az igény benyújtásának időpontjától jár.

Az igény késedelmes benyújtása esetén, az ellátást legfeljebb az igénybejelentés napját megelőző második hónap első napjától állapítják meg. Az ellátás időtartama szolgálati idő és egészségügyi ellátásra jogosít.

Gyermeknevelési támogatás

Gyermeknevelési támogatást kérhet a szülő (nevelőszülő, gyám), aki háztartásában három vagy több kiskorút nevel. A támogatás a legfiatalabb gyermek 3. életévének betöltésétől 8. életévének betöltéséig jár. Megszűnik a jogosultság akkor is, ha a legidősebb gyermek betölti a 18. életévét.

Kereső tevékenység heti 30 órát meg nem haladóan, otthoni munkavégzés esetén időkorlátozás nélkül végezhető. A gyermeknevelési támogatás jár akkor is, ha a szülő a gyermekeket óvodában, napköziben helyezi el.

Nem jár annak, akinek gyermekét a gyámhatóság átmeneti vagy tartós nevelésbe vette, aki rendszeres pénzellátást kap, vagy szabadságvesztés büntetését tölti.

15 napon belüli be kell jelenteni az ellátás folyósítását érintő változásokat, ennek elmulasztása esetén a jogalap nélküli kifizetett összeget vissza kell fizetni.

Összege - függetlenül a gyermekek számától - azonos a legkisebb öregségi nyugdíj összegével (2014-ben 28 500 Ft)

A **kérelmet** a Magyar Államkincstár Regionális Igazgatóságánál a „Kérelem gyermeknevelési támogatás megállapítására” elnevezésű formanyomtatványon kell benyújtani. Az ellátás az igény benyújtásának időpontjától jár.

Az **igény késedelmes benyújtása** esetén, az ellátást legfeljebb az igénybejelentés napját megelőző második hónap első napjától állapítják meg. Az ellátás időtartama szolgálati idő és egészségügyi ellátásra jogosít.

Szociális helyzettől függő családtámogatási ellátások

- 1997. évi XXXI. törvény - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet
- 2001. évi XXXVII. törvény - a tankönyvpiac rendjéről

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre Jogosult a gyermek, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a legkisebb öregségi nyugdíj 130 %-át. Ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy a gyermek nagykorú, vagy tartósan beteg, súlyosan fogyatékos, 140%-át.

A **nagykorú** gyermek akkor jogosult, ha a közoktatás a nappali oktatás szerinti munkarendjében tanul, legfeljebb 23. évének betöltéséig, továbbá ha a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul, legfeljebb a 25. évének betöltéséig.

A jogosultság megállapításának további feltétele hogy a **családban élők vagyona** (ide nem számítva az életvitelszerűen lakott ingatlant) ne haladja meg külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, vagy együtt számítva a hetvenszeresét.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő a bölcsődei, óvodai, az általános iskolai **étkezést** térítésmentesen veheti igénybe, középiskolában a térítési díj 50%-át kell fizetni. **Természetbeni támogatásban** augusztus, november hónapokban 5 800 Ft értékben részesül és jogosult **ingyenes tankönyvek** igénybevételére.

Kérheti a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve a nagykorú személy a lakóhelye szerint illetékes polgármesteri hivatalnál. A nyomtatvány letölthető: **R. 3. számú melléklet**

A támogatásra való jogosultságot **1 év időtartamra** állapítják meg.

Óvodáztatási támogatás

Óvodáztatási támogatásra jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos gyermeknek a szülője, akinek gyermeke legkésőbb annak az óvodai évnél a kezdetéig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti, megkezdte az óvodát és a kérelem benyújtását közvetlenül megelőzően legalább két hónapon keresztül rendszeresen jár óvodába.

Összege gyermekenként első alkalommal húszezer forint, amely adható természetbeni támogatásként is, ezt követően esetenként és gyermekenként tízezer forint.

Az önkormányzat rendeletben előírhatja, hogy első alkalommal az óvodáztatási támogatást **természetbeni formában** kell biztosítani.

A **kérelmet** a lakcím szerint illetékes polgármesteri hivatalánál kell előterjeszteni.

A nyomtatvány letölthető: **R. 11. számú melléklet.**

A támogatást **első alkalommal**, ha az óvodáztatási támogatásra való jogosultságot

- az előző év december 5-e és a tárgyév június 4-e között állapítják meg, a tárgyév június hónapjában folyósítják,
- a tárgyév június 5-e és a tárgyév december 4-e között állapítják meg, a tárgyév december hónapjában folyósítják.

Gyermektartásdíj megelőlegezése

Jogosult a gyermeket gondozó szülő, ha a bíróság a tartásdíjat jogerős határozatában már megállapította, és a gyermektartásdíj összegének behajtása átmenetileg lehetetlen, továbbá a gyermeket gondozó szülő vagy más törvényes képviselő nem képes a gyermek részére a szükséges tartást nyújtani, feltéve, hogy a gyermek családjában az egy főre jutó havi átlagjövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét (2014-ben 57 000 Ft). **Nem kérhető**, ha a kötelezett lakóhelye ismeretlen vagy olyan államban van, ahol a végrehajtás nem érvényesíthető, vagy ha a kötelezett a gyerektartásdíj legalább 50%-át megfizeti.

Nagykorú részére is megállapítható, ill. továbbfolyósítható, legfeljebb 20. éve betöltéséig, ha közoktatásban, nappali tagozaton tanul.

Összege a bíróság által megállapított összeg, százalékos marasztalás esetében az alapösszeg, de nem haladhatja meg gyermekenként a legkisebb öregségi nyugdíj 50%-át.

A **kérelmet** a lakcím szerint illetékes járási gyámhivatalnál kell benyújtani. A kérelem mellékletét képező nyomtatvány letölthető: a R. 7. számú mellékletéből: Nyilatkozat gyermektartásdíj megelőlegezéséhez.

Csatolni kell a gyermektartásdíjat megállapító bírósági végzést, az eredménytelen végrehajtását igazoló jegyzőkönyvet, vagy a gyermektartásdíj behajtása iránti eljárás megindítását igazoló okiratot.

Az ellátás legfeljebb **három évig** folyósítható. Egy alkalommal, legfeljebb további három évre továbbfolyósítható, illetve ismételten elrendelhető.

Otthonteremtési támogatás

Otthonteremtési támogatásra jogosult, akinek legalább hároméves időtartamú folyamatos nevelésbe vétele a nagykorúvá válásával szűnt meg, és készpénzének, lekötött betétjének, vagy ingatlan vagyonának értéke a nagykorúvá válásakor nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hatvanszorosát. A készpénz vagyonba az árvaellátásából és a keresményéből származó megtakarítást nem lehet beszámítani.

A **három évnél rövidebb** időtartamú nevelésbe vétel esetén is jár a támogatás, ha a nevelésbe vétel szülők halála miatt történt vagy a szülői felügyeleti jogot mindkét szülőtől megvonták.

Összege a négy évnél rövidebb időtartamú nevelésbe vételnél a legkisebb öregségi nyugdíj negyvenszerese, négy évet meghaladó esetén ötvenszerese, öt évet meghaladó esetén hatvanszorosa. Ha a jogosult vagyonnal rendelkezik, a támogatást a fenti összeghatárokig kell kiegészíteni.

A **támogatás felhasználható** építési telek, életvitelszerű lakhatásra alkalmas ingatlan vásárlására vagy építésére, tulajdon vagy tulajdonrész szerzéssel járó felújítására vagy bővítésére, bérlakás felújítására, bérleti díjának kifizetésére, lakás-előtakarékosságra. Indokolt esetben az otthonteremtési támogatás felhasználható a tartósan beteg vagy fogyatékos fiatal felnőtt megfelelő ellátását biztosító, bentlakásos szociális intézménybe fizetendő egyszeri hozzájárulásra.

A gyámhatóság a gyermeket nagykorúságának elérése előtt 6 hónappal írásban tájékoztatja az otthonteremtési támogatás lehetőségéről.

A **kérelmet** a nagykorúvá válást követően, de **legkésőbb a 30. évének betöltéséig** lehet benyújtani a lakcím szerint illetékes járási gyámhivatalnál.

Kedvezményes intézményi és étkezési díj

50%-os intézményi és étkeztetési térítési díj kedvezményre jogosult a nappali rendszerű oktatásban részt vevő tartósan beteg vagy fogyatékos, a három- vagy többgyermekes családban nevelkedő gyermek.

Ingyenes tankönyvhasználat

Ingyenes tankönyvhasználatra jogosult a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tartósan beteg vagy fogyatékos, sajátos nevelést igénylő, a három- vagy többgyermekes családban nevelkedő, valamint a nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásban részesülő gyermek.

A családokat támogató egyéb kedvezmények

Családi adókedvezmény

- 1995. évi CXVII. törvény - a személyi jövedelemadóról

Családi adókedvezményre jogosult, aki gyermeke után családi pótlékot kap, a várandós nő a terhesség 91. napjától, és vele közös háztartásban élő házastársa, továbbá aki saját jogán kap családi pótlékot.

A családi kedvezmény eltartottanként havonta egy és kettő eltartott esetén 62 500 Ft, három és minden további eltartott esetén 206 250 Ft levonást jelent az adóalapból.

A kedvezmény érvényesítésével egy-két gyermek esetén gyermekenként 10 000 forinttal, három vagy több gyermek esetén gyermekenként 33 000 forinttal csökkenhet a fizetendő adó.

Családok utazási kedvezménye

- 85/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet - a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről

Az utazási kedvezmények igénybevételére jogosultak az alábbi mértékben

felőtt kíséretében utazó gyermek 6 éves korig	100%
gyermek 6-14 éves kor között	50 %
6 éven felüli óvodás	90 %
nappali oktatás munkarendje és esti oktatás munkarendje szerint folyó oktatásban részt vevő tanuló és hallgató a közép-, ill. felsőoktatási tanulmányok végéig bármely utazásra	50 %
18 éves korig a képzésben résztvevő a lakóhely és a képzés helye között	90 %
A szülő (szülők) és a vele (velük) együtt utazó legalább 3 gyermekük	90 %
A magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek	90 %
A budapesti lakcímmel rendelkező terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban, gyermekgondozási segélyben, vagy gyermeknevelési támogatásban részesülők a <u>fővárosi tömegközlekedési járművekre érvényes havi bérlete</u>	3450Ft